

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM

2018-10-12

Meddelad i Stockholm

Mål nr

14853-18

SÖKANDE

Chas Visual Management AB, 556726-4758

Stubbsundsvägen 11

131 41 Nacka

Ombud: Matilda Nyberg Dahlbäck

Samma adress

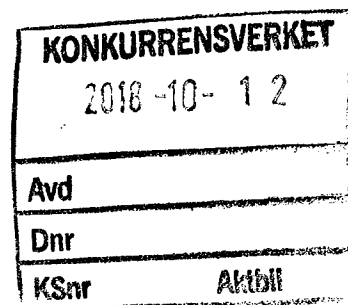
MOTPART

Skatteverket

171 94 Solna

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 1002676

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

Telefax

08-561 680 01

E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Expeditionstid

måndag–fredag

08:00–16:30

YRKANDEN M.M.

Bakgrund

Skatteverket har genomfört en upphandling av konsultmäklare för IT-konsulter. Upphandlingen har genomförts genom ett selektivt förfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Den 21 juni 2018 meddelade Skatteverket tilldelningsbeslut i upphandlingen.

Chas Visual Management AB

Chas Visual Management AB (bolaget) yrkar att upphandlingen ska göras om och anför bl.a. följande. Kravet på oberoende enligt punkt 2.8 i förfrågningsunderlaget är utformat utifrån en roll (konsultförmedlare) och inte utifrån myndighetens faktiska behov som är effektiv tillsättning av IT-konsulter med olika kompetenser för utförande av uppdrag i hela Sverige. Att på förhand rikta sin kravställning mot en viss kategori av företag och därefter anpassa kravställningen för att få anbudsansökningar från den önskade kategorin av företag är inte förenligt med de grundläggande principerna i unionsrätten och LOU, utan i stället starkt konkurrensbegränsande. På grund av det aktuella kravet kan bolaget inte lämna anbud i upphandlingen. Det förefaller inte finnas någon egentlig nytta med det aktuella kravet. Detta förhållande styrks av tilldelningsbeslutet av vilket framgår att endast en enda leverantör på marknaden kvalificerat sig för kontrakt i upphandlingen. Det finns i vart fall 29 bolag i Sverige som är verksamma på den aktuella marknaden och av dessa är det endast två stycken som uppfyller Skatteverkets krav på omsättning och oberoende. Det finns mindre ingripande alternativ att tillgå för att kunna uppnå det angivna målet om oberoende. Detta kan göras genom att föreskriva att leverantören inte får presentera egna anställda konsulter i samband med avrop. Eftersom det finns mindre ingripande alternativ är det aktuella kravet på intet sätt

nödvändigt för att hindra leverantören från att erbjuda sina egna konsulter. Det ankommer på Skatteverket att visa att mindre ingripande alternativ saknats, vilket myndigheten inte har gjort.

Gällande kravet på omsättning enligt punkt 3.2.10 i förfrågningsunderlaget är det uppenbart att det endast finns ett ytterst litet antal konsultmäklarföretag som har den omsättning som krävs för att kunna lämna anbud. Kravet styrker inte att leverantören faktiskt kan möta den efterfrågan som Skatteverket har. Bolaget skulle utan tvekan kunna hantera den efterfrågan som Skatteverket bedömt att man har behov av. Skatteverket hade kunnat ställa andra krav som är mindre konkurrensbegränsande och mindre inskränkande och som vidimerar att anbudssökande förfogar över det som efterfrågas. Det är inte proportionerligt att ställa krav på att anbudssökande ska ha en årsomsättning på 1,6 miljarder kr när det uppskattade värdet per år är drygt 400 miljoner kr. Upphandlingsföremålet är inte konsulttjänster utan förmedling av sådana tjänster. Det är mot denna bakgrund egendomligt och orimligt att uppställa ett krav på omsättning baserat på både förmedlingen av konsulttjänster och själva utförandet av dessa.

Kravet på tidigare uppdrag enligt punkt 3.2.12 i förfrågningsunderlaget är oproportionerligt och visar inte på att en anbudsgivare därigenom kommer att ha en högre leveransförmåga än ett bolag som inte uppfyller kravet. Även leverantörer som har levererat färre än 500 konsulter svarar mot Skatteverkets behov. Av förfrågningsunderlaget framgår att myndigheten avropar cirka 250 IT-konsulter på år. Det hade varit mycket mer rimligt att utforma kravet utifrån detta.

Kraven är således oproportionerliga var för sig. Att anbudsgivare har kunnat åberopa annans kapacitet för uppfyllnad av omsättningskrav och tidigare genomförda uppdrag skapar inte möjlighet för fler bolag att lämna anbud.

Genom att inte ha haft möjlighet att lämna anbud i upphandlingen har bolaget lidit eller riskerat att lida skada.

Skatteverket

Skatteverket anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Kravet på att anbudssökande leverantör ska vara oberoende strider inte mot de grundläggande principerna om proportionalitet och likabehandling. De grundläggande principerna ska ses i förhållande till den tjänst som upphandlas. I den aktuella upphandlingen är det en renodlad konsultmäklare som efterfrågas. Den upphandlande myndigheten har rätt att själv besluta om vad som ska upphandlas och har stor frihet att utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de grundläggande principerna (jfr RÅ 2002 ref. 50 och RÅ 2010 ref. 78).

Det bestrids att omsättningskravet enligt punkt 3.2.10 skulle vara oproportionerligt. Enligt 14 kap. 3 § LOU får den upphandlande myndigheten ställa krav på omsättning. Kravet får dock inte överstiga ett belopp om mer än två gånger det uppskattade värdet av upphandlingen. Skatteverket uppskattar upphandlingens värde, baserat på historiska uppgifter, till 1,6 miljarder kr. Omsättningen omfattar såväl konsulternas arvode som konsultförmedlarens. Det aktuella omsättningskravet är således rimligt och står i proportion till upphandlingens omfattning.

Vidare bestrids det att kravet gällande tidigare utförda uppdrag enligt punkt 3.2.12 i förfrågningsunderlaget skulle vara oproportionerligt. Även detta krav står i proportion till upphandlingens omfattning. Den vinnande leverantören ska kunna tillhandahålla konsulter till Skatteverkets kontor i hela Sverige. Det är således rimligt att leverantören ska kunna visa på tidigare förmedlade konsulter om 500 stycken över en tolv månadersperiod för att styrka att leverantören har den kapacitet och förmåga att förmedla

efterfrågad mängd konsulter samt hantera de administrativa krav som efterfrågas av tjänsten.

Gällande samtliga kvalificeringskrav kan leverantörer åberopa annans kapacitet i enlighet med punkt 3.2.3 i förfrågningsunderlaget. Leverantörer kan också leverera konsulter via förmedlingsleverantören så som underleverantörer.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att bolaget tidigare har ansökt om överprövning av den i målet aktuella upphandlingen (se Förvaltningsrätten i Stockholms mål nr 28401-17). Förvaltningsrätten avslog genom dom den 19 juni 2018 bolagets ansökan om överprövning i det målet. Bolaget överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Stockholm som den 11 september 2018 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens beslut har inte överklagats och beslutet har nu vunnit laga kraft.

Efter att Skatteverket meddelat tilldelningsbeslut i upphandlingen, har bolaget nu på nytt ansökt om överprövning av den aktuella upphandlingen. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget i sin nu aktuella ansökan om överprövning i huvudsak har anfört samma grunder som bolaget anförde i förvaltningsrättens mål nr 28401-17. Enligt förvaltningsrättens bedömning har det inte framkommit skäl att nu göra någon annan bedömning än den som förvaltningsrätten gjorde i mål nr 28401-17. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Åsa Nilsson

Rådman

Andreas Thörnroos har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.